БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЯАМ

БОЛОВСРОЛ, ШИНЖЛЭХ УХААНЫ ЯАМ

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC
Швейцарийн хөгжлийн агентлаг

unesco
Монголын үндэсний комисс

БОЛОВСРОЛЫН СУДАЛГААНЫ ҮНДЭСНИЙ ХҮРЭЭЛЭН

ДЭЛХИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ БОЛОВСРОЛЫН САН (FEE)-ИЙН ГИШҮҮН
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЭДЭЭЛЭЛ СУРГАЛТЫН ТӨВ НҮТББ

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ
БОЛОВСРОЛЫН ЕРӨНХИЙ ГАЗАР

МЭРГЭЖЛИЙН ХЯНАЛТЫН ЕРӨНХИЙ ГАЗАР

МОНГОЛ УЛСЫН БОЛОВСРОЛЫН ИХ СУРГУУЛЬ

БОЛОВСРОЛЫН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТӨВ

ЦЭНГЭГ УСНЫ НӨӨЦ, БАЙГАЛЬ ХАМГААЛАХ ТӨВ

МОНГОЛЫН ҮНДЭСНИЙ ОЛОН НИЙТИЙН РАДИО, ТЕЛЕВИЗ

ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН ТҮНШЛЭЛ АМГАЛАН ДЭЛХИЙ ТББ

ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН БОЛОВСРОЛ II ТӨСӨЛ

ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН БОЛОВСРОЛЫН ТӨЛӨӨХ ХАМТЫН САНААЧИЛГА, ТҮНШЛЭЛ-2022

ОРОЛЦОГЧ ТАЛУУДЫН ТҮНШЛЭЛ, ХАМТЫН АЖИЛЛАГААГ ЭРЧИМЖҮҮЛЭХ

Тогтвортой хөгжлийн боловсролын төлөөх
ХАМТЫН САНААЧИЛГА, ТҮНШЛЭЛ-2022

ҮНДЭСНИЙ ЧУУЛГАН

2022.06.28-30

ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН БОЛОВСРОЛ II ТӨСӨЛ

Илтгэгч:

М.Нямсүрэн
Ph.D, дэд проф

Тогтвортой хөгжлийн боловсрол II төслийн ТЗЗҮБ-ийн гишүүн

МХЕГ-ын Боловсрол, соёлын хяналтын газар

“ ЭРҮҮЛ АЮУЛГҮЙ, НОГООН СУРГАЛТЫН ОРЧИН”
САЛБАР ХУРАЛДААН

Тогтвортой хөгжлийн боловсролын төлөөх
ХАМТЫН САНААЧИЛГА ТҮНШЛЭЛ

ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН БОЛОВСРОЛ II ТӨСӨЛ

ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН 17 ЗОРИЛТЫГ ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН БОЛОВСРОЛООР ДАМЖУУЛАН ХЭРЭГЖҮҮЛНЭ

ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН БОЛОВСРОЛЫН ҮЙЛИЙН ТЭРГҮҮЛЭХ ЧИГЛЭЛҮҮД

-БОДЛОГЫГ НАРИЙВЧЛАН УРАГШЛУУЛАХ (Advancing policy)

-СУРАЛЦАХУЙН ОРЧИНГ ХУВИРГАН ӨӨРЧЛӨХ (Transforming learning environments)

-СУРГАН ХҮМҮҮЖҮҮЛЭГЧДИЙН ЧАДАВХЫГ БИЙ БОЛГОХ (Building capacities of educators)

ЗАЛУУЧУУДАД ЭРХ МЭДЭЛ, БОЛОМЖ ОЛГОЖ, ТЭДНИЙГ ДАЙЧЛАХ (Empowering and mobilizing youth)

ОРОН НУТГИЙН ТҮВШНИЙ ҮЙЛИЙГ ХУРДАСГАХ (Accelerating local level actions)

ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН БОЛОВСРОЛ-ТЭРГҮҮЛЭХ 5 ЧИГЛЭЛИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ МЕНЕЖМЕНТ

1.УЛС ОРНЫ ТҮВШИНД ХЭРЭГЖИЛТИЙГ ХАНГУУЛАХ

-МЭРГЭЖЛИЙН ХЯНАЛТЫН ЕРӨНХИЙ ГАЗАР
-АЙМАГ, НИЙСЛЭЛИЙН МЭРГЭЖЛИЙН ХЯНАЛТЫН ГАЗАР /ДҮҮРГҮҮД ДЭХ МХХ/

26 ХЯНАЛТЫН ЧИГЛЭЛ

- 100-МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ
- 40-ОЛОН УЛСЫН ГЭРЭЭ КОНВЕНЦИ
- 20-УИХ-ЫН ТОГТООЛ
- 300-МУЗГ-ЫН ТОГТООЛ
- 430- ТӨРИЙН ЭРХ БҮХИЙ БАЙГУУЛЛАГЫН ДҮРЭМ, ЖУРАМ
- 3000-СТАНДАРТ, ТЕХНИКИЙН ЗОХИЦУУЛАЛТ, НОРМ, НОРМАТИВ

2200 ГАРУЙ УЛСЫН /АХЛАХ/ БАЙЦААГЧ

-ЭРҮҮЛ МЭНД, БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ
ХҮНСНИЙ АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ
-ДЭД БҮТЭЦ
-БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ГЕОЛОГИ, УУЛ УУРХАЙ
-ЭКСПОРТ, ИМПОРТ ХОРИО ЦЭЭР
-ЦӨМИЙН БОЛОН ЦАЦРАГИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ
-ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН ХАМГААЛАЛ, ТУСГАЙ ХЯНАЛТ
-ХҮНСНИЙ АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫН ЛАВЛАГАА ЛАБОРАТОРИ

Тогтвортой хөгжлийн боловсролын төлөөх
ХАМТЫН САНААЧИЛГА ТҮНШЛЭЛ

“ТХБ 2030” Үйлийн тэргүүлэх чиглэл 2: Суралцахуйн орчинг хувирган өөрчлөх

01 Ажиллах шинэ арга, хандлагыг байгууллагынхаа менежментэд хэрхэн нэвтрүүлэх талаар хамтран ажиллах тодорхой төлөвлөгөө боловсруулах

02 Байгууллагынхаа засаглал, соёлыг тогтвортой хөгжлийн зарчмуудтай уялдуулах

03 Сургалтын материаллаг орчин тэдгээрийн ажиллагаа, ашиглалтын баталгааг хангахдаа тогтвортой байдлын зарчмуудад нийцүүлэх

04 Салбар дундын болон төсөлд-суурилсан суралцахуйг бодитоор хэрэгжүүлэх үнэ цэнэтэй орчин болсон орон нутгийнхаа олон нийтийг татан оролцуулах, хамтран ажиллах

05 Боловсролын бодлого нь сургууль, байгууллага бүхлээрээ ажиллах арга хандлагыг ТХБ-ын үйл хэрэгт интерацчилах боломж олгосон таатай орчинг бий болгох

Тогтвортой хөгжлийн боловсролын төлөөх ХАМТЫН САНААЧИЛГА, ТҮНШЛЭЛ-2022

ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН БОЛОВСРОЛ II ТӨСӨЛ

АЛСЫН ХАРАА 2050-д: Боловсрол: Суралцах соёл бүрдсэн нийгэм

I ҮЕ ШАТ (2020-2030)	II ҮЕ ШАТ (2031-2040)	III ҮЕ ШАТ (2041-2050)
Эрх тэгш, тэгш хамруулсан Боловсрол	Насан туршийн чанартай боловсрол	Суралцах соёл бүрдсэн нийгэм
Хүн бүрд чанартай боловсрол эзэмших эрх тэгш боломж бүрдүүлж, тэгш хамруулах тогтолцооны шинэчлэлийн үе	Чанартай боловсрол олгох, насан туршдаа суралцахуйн тогтолцоог бэхжүүлэх үе	Насан туршдаа суралцахуйг дэмжсэн нээлттэй боловсролын тогтолцоог бэхжүүлэх үе

1. Боловсролын бүх шатанд суралцахыг хүссэн хүнд хоёр дахь боломжийг олгосон, сургалтын уян хатан арга замуудтай, харилцан уялдаа бүхий бусадтай хамтран амьдрах, ажиллах чадавх (үнэт зүйлс, зан үйл, амьдралын хэв маяг) бүхий иргэнийг бэлтгэх
2. Нээлттэй сургалтын хөтөлбөр, агуулгыг баяжуулж, боловсролын бүх шатанд хиймэл оюун ухаанд суурилсан технологийг нэвтрүүлэх гэсэн хоёр зорилтыг дэвшүүлжээ.

Боловсролын чанар ба суралцахуйн орчны уялдаа (эх сурвалж: Бодлогын судалгаа, 2020, БХ)

- ... хүүхдүүдийн хоорондын харилцаанд гарч буй ялгааны 12% нь сургалтын орчинтой холбоотой байна[1]
- Материаллаг орчин нь суралцахуйд 25% хүртэл нөлөөлдөг байна[2]
- Сургуулийн дэд бүтцийн дизайн, орчны элемент нь бага ангийн сурагчдын сурлагын амжилтад 16%-иар ахиц гаргасан
- БУ-ы хичээлийн сурагчдын гүйцэтгэлийн ялгааны 25%-ийг санхүүжилттэй холбож үзэж болох талтай[3]

[1] https://www.researchgate.net/publication/51767098_Relationship_between_learning_environment_characteristics_and_academic_engagement
[2] https://www.researchgate.net/publication/282894809_The_School_Environment_and_its_Relation_with_the_Quality_of_Teaching_Physical_Education
[3] OECD, 2016

ХЯНАЛТЫН ХУУДАС БА ӨӨРИЙН ҮНЭЛГЭЭ

ЕБС-ИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААГ ШАЛГАХ ХЯНАЛТЫН ХУУДАС

1. Удирдлага, зохион байгуулалт
2. Хүний нөөц
3. Сургалтын орчин
4. Сургалтын үйл ажиллагаа
5. Суралцагчийн хөгжил, хамгаалал, дотоод хяналт, иргэдийн оролцоо

СУРГУУЛЬ БҮХЛЭЭРЭЭ АЖИЛЛАХ АРГА ХАНДЛАГА, ӨӨРИЙН ҮНЭЛГЭЭ

1. Засаглал
2. Хүний нөөцийн чадавхийн хөгжил
3. Сургууль, сургалтын орчин /гадаад, дотоод/
4. Сургалтын хөтөлбөр, багшлахуй, суралцахуй
5. Түншлэл

ЕБС-ЫН НӨХЦӨЛ БАЙДЛЫН ҮНЭЛГЭЭ

Тогтвортой хөгжлийн боловсролын төлөөх
ХАМТЫН САНААЧИЛГА, ТҮНШЛЭЛ-2022

ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН БОЛОВСРОЛ II ТӨСӨЛ

МХБ-аас ЕБС-ын үйл ажиллагааг шалгах 6.2 кодтой хяналтын хуудсаар 186 сургуульд шалгалт хийж, **MNS 6782:2019** стандарт шаардлагын хангалтыг үнэлэхэд, сургалтын орчны аюулгүй байдал 49%-тай буюу эрсдэл үүсгэх магадлал хамгийн өндөр

СБААХ-ын өөрийн үнэлгээний “Сургууль ба сургалтын орчин“ айн төлөв байдал, **ISO 41001 “Facility management”** стандартын зарчмаар үнэлэхэд “тодорхойлогдох” буюу бойжилтын 3-р түвшинд

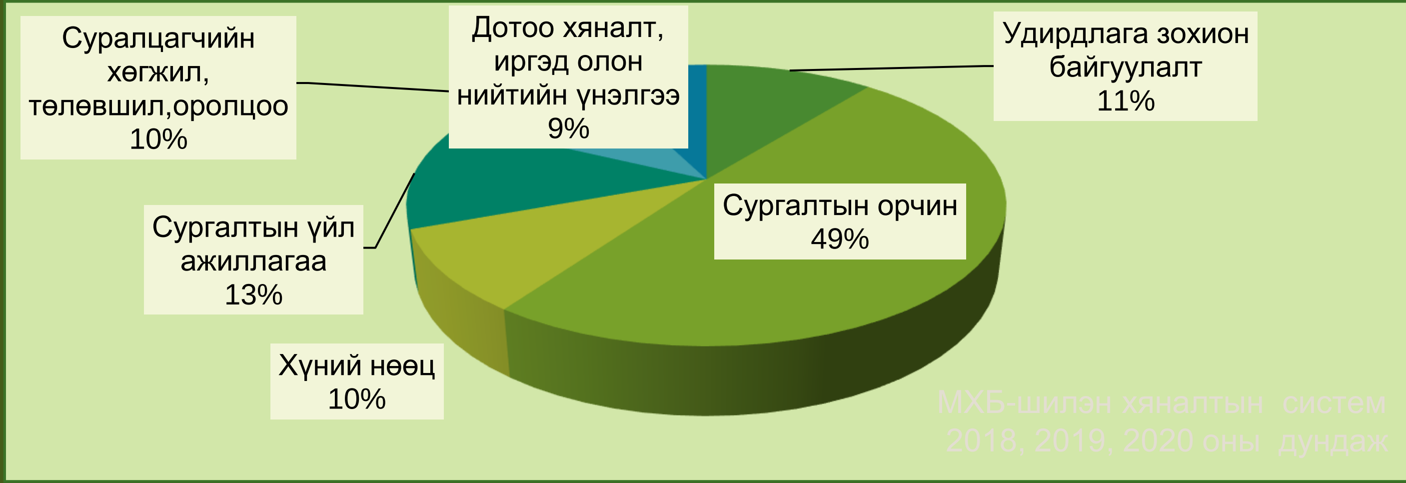

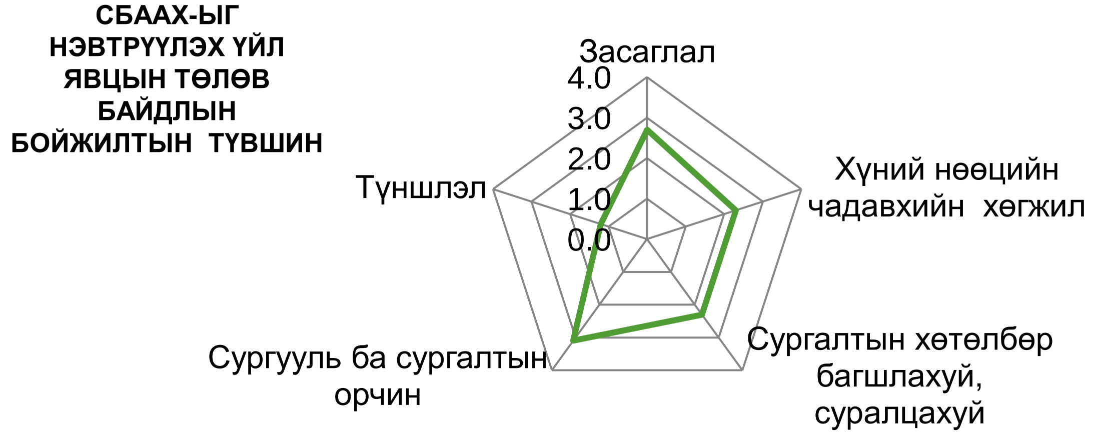

ЭХ СУРВАЛЖ-СУРГУУЛЬ БҮХЛЭЭРЭЭ АЖИЛЛАХ АРГА ХАНДЛАГА БА ӨӨРИЙН ҮНЭЛГЭЭНИЙ АРГА ЗҮЙ-1 ГАРЫН АВЛАГА 46 ДУГААР ХУУДАС

Тогтвортой хөгжлийн боловсролын төлөөх
ХАМТЫН САНААЧИЛГА ТҮНШЛЭЛ

ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН БОЛОВСРОЛ II ТӨСӨЛ

ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН БОЛОВСРОЛД МЭРГЭЖЛИЙН ХЯНАЛТЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ГҮЙЦЭТГЭХ ҮҮРЭГ

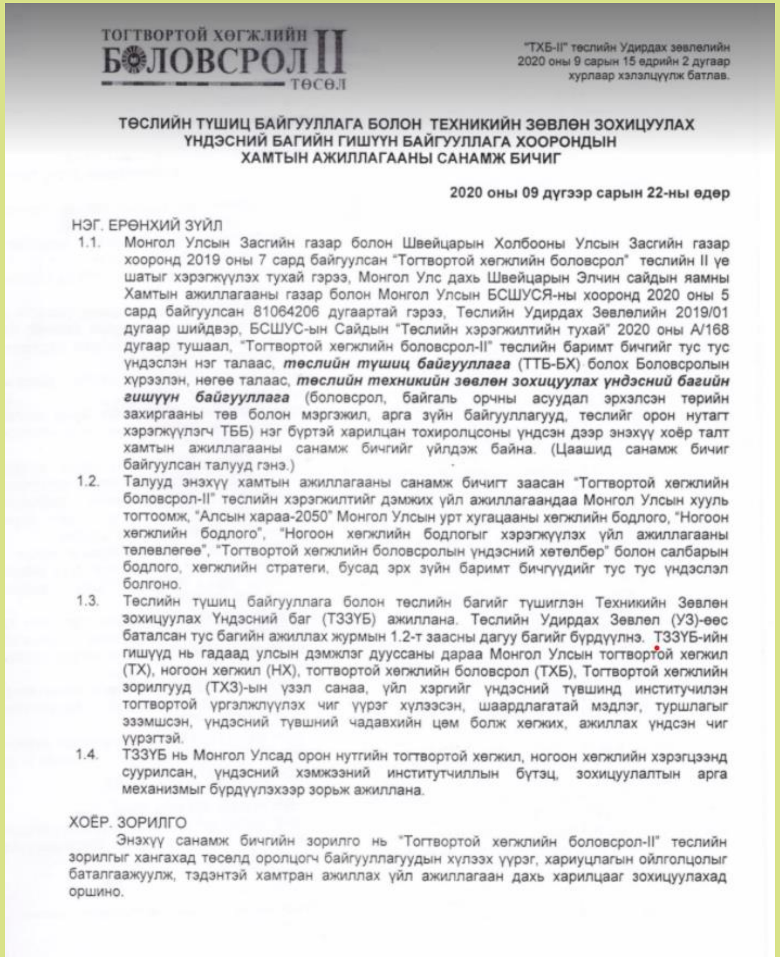

ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН БОЛОВСРОЛ II ТӨСӨЛ

"ТХБ-II" төслийн Удирдах зөвлөлийн 2020 оны 9 сарын 15 өдрийн 2 дугаар хурлаар хэлэлцүүлж батлав.

ТӨСЛИЙН ТҮШИЦ БАЙГУУЛЛАГА БОЛОН ТЕХНИКИЙН ЗӨВЛӨН ЗОХИЦУУЛАХ ҮНДЭСНИЙ БАГИЙН ГИШҮҮН БАЙГУУЛЛАГА ХООРОНДЫН ХАМТЫН АЖИЛЛАГААНЫ САНАМЖ БИЧИГ

2020 оны 09 дүгээр сарын 22-ны өдөр

НЭГ. ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

1.1. Монгол Улсын Засгийн газар болон Швейцарын Холбооны Улсын Засгийн газар хооронд 2019 оны 7 сард байгуулсан "Тогтвортой хөгжлийн боловсрол" төслийн II үе шатыг хэрэгжүүлэх тухай гэрээ, Монгол Улс дахь Швейцарын Элчин сайдын яамны Хамтын ажиллагааны газар болон Монгол Улсын БСШУСЯ-ны хооронд 2020 оны 5 сард байгуулсан 81064206 дугаартай гэрээ, Төслийн Удирдах Зөвлөлийн 2019/01 дугаар шийдвэр, БСШУС-ын Сайдын "Төслийн хэрэгжилтийн тухай" 2020 оны А/168 дугаар тушаал, "Тогтвортой хөгжлийн боловсрол-II" төслийн баримт бичгийг тус тус үндэслэн нэг талаас, ***төслийн түшиц байгууллага*** (ТТБ-БХ) болох Боловсролын хүрээлэн, нөгөө талаас, ***төслийн техникийн зөвлөн зохицуулах үндэсний багийн гишүүн байгууллага*** (боловсрол, байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв болон мэргэжил, арга зүйн байгууллагууд, төслийг орон нутагт хэрэгжүүлэгч ТББ) нэг бүртэй харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр энэхүү хоёр талт хамтын ажиллагааны санамж бичгийг үйлдэж байна. (Цаашид санамж бичиг байгуулсан талууд гэнэ.)

1.2. Талууд энэхүү хамтын ажиллагааны санамж бичигт заасан "Тогтвортой хөгжлийн боловсрол-II" төслийн хэрэгжилтийг дэмжих үйл ажиллагаандаа Монгол Улсын хууль тогтоомж, "Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, "Ногоон хөгжлийн бодлого", "Ногоон хөгжлийн бодлогыг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөө", "Тогтвортой хөгжлийн боловсролын үндэсний хөтөлбөр" болон салбарын бодлого, хөгжлийн стратеги, бусад эрх зүйн баримт бичгүүдийг тус тус үндэслэл болгоно.

1.3. Төслийн түшиц байгууллага болон төслийн багийг түшиглэн Техникийн Зөвлөн зохицуулах Үндэсний баг (ТЗЗҮБ) ажиллана. Төслийн Удирдах Зөвлөл (УЗ)-өөс баталсан тус багийн ажиллах журмын 1.2-т заасны дагуу багийг бүрдүүлнэ. ТЗЗҮБ-ийн гишүүд нь гадаад улсын дэмжлэг дууссаны дараа Монгол Улсын тогтвортой хөгжил (ТХ), ногоон хөгжил (НХ), тогтвортой хөгжлийн боловсрол (ТХБ), Тогтвортой хөгжлийн зорилгууд (ТХЗ)-ын үзэл санаа, үйл хэргийг үндэсний түвшинд институчилэн тогтвортой үргэлжлүүлэх чиг үүрэг хүлээсэн, шаардлагатай мэдлэг, туршлагыг эзэмшсэн, үндэсний түвшний чадавхийн цөм болж хөгжих, ажиллах үндсэн чиг үүрэгтэй.

1.4. ТЗЗҮБ нь Монгол Улсад орон нутгийн тогтвортой хөгжил, ногоон хөгжлийн хэрэгцээнд суурилсан, үндэсний хэмжээний институтчиллын бүтэц, зохицуулалтын арга механизмыг бүрдүүлэхээр зорьж ажиллана.

ХОЁР. ЗОРИЛГО

Энэхүү санамж бичгийн зорилго нь "Тогтвортой хөгжлийн боловсрол-II" төслийн зорилгыг хангахад төсөлд оролцогч байгууллагуудын хүлээх үүрэг, хариуцлагын ойлголцолыг баталгаажуулж, тэдэнтэй хамтран ажиллах үйл ажиллагаан дахь харилцааг зохицуулахад оршино.

ТЕХНИКИЙН ЗӨВЛӨН ЗОХИЦУУЛАХ ГИШҮҮН БАЙГУУЛЛАГЫН ХУВЬД

- ✓ БАЙГУУЛЛАГЫН БОДЛОГО, ҮЙЛ АЖИЛЛАГААГААР ДЭМЖЛЭГ ҮЗҮҮЛЭХ
- ✓ БАЙГУУЛЛАГЫН ХҮНИЙ НӨӨЦИЙГ ЧАДАВХЖУУЛАХАД ХАМТАРЧ АЖИЛЛАХ
- ✓ ОРОН НУТГИЙН ЗАГВАР СУРГУУЛИУДЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНД ЗӨВЛӨН ТУСЛАХ ҮЙЛЧИЛГЭЭ ҮЗҮҮЛЭХ
- ✓ ТХБ-ЫН ЗОРИЛГО, ЗАРЧИМ, ҮЗЭЛ САНААГ ТҮГЭЭН ДЭЛГЭРҮҮЛЭХ
- ✓ НОГООН ОФФИС--ИЙН СОЁЛД СУРАЛЦАХ
- ✓ ХЭРЭГЖҮҮЛЖ БУЙ САЙН ТУРШЛАГА, АРГА ХАНДЛАГЫГ ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНДАА ТУСГАХ, САЙЖРУУЛАХ

Тогтвортой хөгжлийн боловсролын төлөөх
ХАМТЫН САНААЧИЛГА, ТҮНШЛЭЛ-2022

ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН БОЛОВСРОЛ II ТӨСӨЛ

ДҮГНЭЛТ

ЕБС-ийн үйл ажиллагаар шалгах 6.2 кодтой хяналтын хуудасны дэд бүлгүүдийн нэр, агуулга, сургалтын орчин бүлгийн 17 шалгуур үзүүлэлтийг ТХБ-ын зорилттой уялдуулан хүний хөгжилд чиглүүлэн сургуулийн удирдлага, багш, ажилчид, суралцагчид, эцэг эх, асран хамгаалагчдын эрх ашигт нийцүүлэн сайжруулсан.

“Сургалтын орчин” бүлгийн шалгуур үзүүлэлтийн өөрчлөлтийг аймаг, нийслэлийн боловсролын хяналтын улсын байцаагчид хэлэлцэн хууль эрх зүйн үндсийг судлан тогтоож, МХЕГ-ын даргын 2021 оны 03 дугаар сарын 13-ны өдрийн А/27 дугаар тушаалаар “ЕБС -ийн үйл ажиллагаар шалгах 6.2 кодтой хяналтын хуудас” ыг шинэчлэгдэн баталгаажсан.

Хяналтын хуудсыг шилэн хяналтын цахим системд байршуулснаар Монгол улсад үйл ажиллагаа явуулж буй 839 ерөнхий боловсролын сургууль өөрийн үйл ажиллагаандаа хэрэглэж, эрсдэл үүсэх магадлалаа тооцох боломжтой болж байгаагаараа ач холбогдолтой юм.

Цаашид хяналтын хуудасны бүлэг бүрт тохироцын шинжилгээ хийж, хууль, тогтоомжид нийцүүлснээр **“ХҮҮХДИЙН ЭРХ, ЭРҮҮЛ, АЮУЛГҮЙ, НОГООН СУРГАЛТЫН ОРЧИН** бүрдэж, хүүхдийн хөгжил төлөвшилд тогтвортой хөгжлийн боловсролын зорилт шийдлэх олох боломж бүрдсэн

Сургалтын орчинг сайжруулахад анхаарах асуудал

Сургалтын гадаад, дотоод орчны аюулгүй байдал

Хүүхдэд ээлтэй, тодорхой зорилго, ялгаатай суралцахуйд зориулсан, уян хатан, аюулгүй, эрүүл орчин
Сургалт, хүмүүжлийн орчны эрүүл ахуйн шаардлага MNS 6799:2019 стандарт

ЕБС-ийн орчны аюулгүй байдал. Ерөнхий шаардлага MNS 6782:2019 стандарт

ЕБС-ийн сурагчдын дотуур байрын орчин, үйлчилгээ. Ерөнхий шаардлага MNS 6781:2019 стандарт

Дэвшилтэт технологийг сургалтад нэвтрүүлэх

Тоноглол, хийц, загвар, гоо зүй, интерактив байдал зэргийг тогтмол сайжруулна

Дуу чимээний түвшинг бууруулах, ангийн дуу чимээний байдлыг үнэлэх, тайвшруулах өнгө аясыг тохируулах, тавилгын зохион байгуулалтыг анхаарах, анхаарал сарниулах зүйлийг багасгах гэх мэт

Суралцах үйлийн орон зайг хөгжүүлэх

Шилжих боломжтой, үйл үйлд тохирсон, суралцахуйн хэв маягийг дэмжсэн, тохь тухтай, өвөрмөц, үнэт зүйл, өв соёлыг тусгасан өрөө тасалгаа

Тохиромжтой виртуал талбарыг хөгжүүлэх